

Največji slovenski dnevnik
v Združenih državah.

Velja za celo leto..... \$6.00
Za pol leta..... 3.00
Za New York celo leto..... 7.00
Za inozemstvo celo leto... 7.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The largest Slovenian Daily
in the United States.
Issued every day except Sundays
and legal Holidays.
75,000 Readers.

TELEFON: 2876 CORTLANDT.

Entered as Second Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under the Act of Congress of March 3, 1879.

TELEFON: 4687 CORTLANDT.

NO. 253. — ŠTEV. 253.

NEW YORK, WEDNESDAY, OCTOBER 27, 1920. — SREDA, 27. OKTOBRA, 1920.

VOLUME XXVIII. — LETNIK XXVIII.

ITALIJANSKE ČETE SO ZASEDLE TRST.

PONORELI PESNIK PRAVI, DA NI HOTEL ZAVZETI TEGA MESTA. — V KRAKEM BODO KONČANA POGAJANJA Z JUGOSLOVANI. — ZADRŠKO ZASTOPSTVO JE DOSPELO V RIM. — ITALJANSKI ZASTOPNIKI PRI POGAJANJH.

Rim, Italija, 26. oktobra. — Tukajšnje časopisje je dobilo poročilo, da so italijanske čete zasedle Trst.

(To poročilo je na prvi pogled jako čudno ter si ga človek ne more raztolmačiti. Saj so bili vendar italijanski vojaki v Trstu takoj izza sklenitve premirja. Morda hoče italijansko časopisje povedati, da je prišel kak poseben oddelek italijanskega vojaštva iz Italije ter prevzel kontrolo nad mestom? — Op. ur.)

Par dni prej je krožila po tukajšnjem mestu novica, da hoče d'Annunzio izkreati svoje čete v Trstu, toda pesnik je včeraj sporočil, da ni nikdar imel tega namena.

Zmagujočemu (?) vojaštvu je načeloval general Cavaglia. N glavnem trgu je imel govor, v katerem je vzbudil prebivalstvo k ustrajnosti ter rekel, da je sveta dolžnost vsakega poedincega braniti zasedeno deželo.

Rim, Italija, 25. oktobra. — Danes se je sestal pod predsedstvom ministrskega predsednika Giollitija, ministrski svet.

Ministri so sklenili obnoviti pogajanja z Jugoslavijo glede jadranskega vprašanja.

Dne 10. novembra se bo sestal italijanski parlament. Želja vlade je, da se pride še pred tem dnem z Jugoslovani do končnega sporazuma oziroma zaključka.

Pogajanja med italijanskimi in jugoslovanskimi zastopniki se bodo vršila na Isola Bella na Lago Maggiore.

Pri tej priliki morajo biti rešena razen mejnih tudi gospodarska vprašanja. Italijanska zastopnika, ki bosta razpravljala glede meja, sta zunajni minister grof Sforza in bivši vojni minister general Bonomi.

Italijanska zastopnika sta pa senator Pietro Betolini in grof Volpi. Zadnji je vodil italijanska pogajanja s Turčijo po tripolitanski vojni.

Danes sta dospela v Rim general Millo, načelnik italijanskih pomorskih sil v Zadru, ter zadrski župan Zillioti.

Z ministrskim predsednikom Giollitijem bosta razpravljala o jadranskem vprašanju.

GRKI SO V DVOMU

Dosedaj še ne vedo, katerega naj bi izbrali svojim bodočim kraljem vsprlo smrti dosedanjega kralja.

Atene, Grška, 26. oktobra. — Admiral P. Kumbouritis, prejšnji grški mornariški minister, je s glasno izjavami vladnih uradnikov najboljši usposobljen za prevzem regentstva vsprlo smrti kralja. Ta regent naj bi upravljal sužbo, dokler bi ne bil izvoljen naslednik kralja Aleksandra, ki je predvčeršnjem umrl. Admiral je bil prej član vlade v Solunu ter se glasi o njem, da je prijateljsko razpoložen mpran zaveznikom.

Poslanska zbornica grškega parlamenta bo sklicana takoj, da izvoli regenta za grško državo.

Domneva se, da bo postal deventnajst let stari brat Pavel zamrlega kralja njegov naslednik. To pa je seveda odvisno od tega, če bo kralj Konstantin podpisal formalno odpoved. Glasi se tudi, da si bodo Grki izbrali v nasprotjem slučaju kakega drugega kralja.

Atene, Grška, 25. oktobra. — Kralj Aleksander je umrl danes zvečer krog česte ure. Njegova smrt je bila posledica ran, katere je dobil v pričetku tega meseca ko ga je ugriznila na vrtu neka opica.

NEMŠKI KAJZER SE UPA.

Berlin, Nemčija, 26. oktobra. — Neki odlični Nemec, ki je pred kratkim obiskal na Holandskem prejšnjega kajzerja, je našel slednjega pri najbolj volji. Kajzer je mnenja, da bo kmalu poklican nazaj v Nemčijo, kjer bo zopet zasedel prestol svojih očetov.

NOVI ITALJANSKI POSLANIK V AMERIKI.

Rim, Italija, 26. oktobra. — Glasno po objavo lista Popolo Romano bo imenovan novim italijanskim poslanikom v Združenih državah senator Rolando Ricci.

(To bo nova "lampa", ki bo svetila v Washingtonu ter skušala širiti nauke Maechiavelli-ja.)

DVE BOMBI NAJDENI V TOKIO.

Tokio, Japonska, 25. oktobra. — Danes je našla policija dve bombi, ki sta popolnoma slični onim bombam, katere so našli poleti pred poslansko zbornico.

DENARNE POŠILJATVE V ISTRO, NA GORIŠKO IN NOTRANJSKO.

Izvrujemo denarna izplačila popolnoma zanesljivo in sedanjim razmeram primerno tudi hitro peclji Istri, na Goriškem in tudi na Notranjskem, po ozemlju, ki je zasedeno po italijanski armadi.

Včeraj smo računali za pošiljate italijanskih lir po sledečih cenah:

50 lir		\$ 2.60
100 lir		\$ 4.60
300 lir		\$12.90
500 lir		\$21.50
1000 lir		\$42.00

Vrednost denarju sedaj ni stal na, menja se večkrat nepričakovano; iz tega razloga nam ni mo goče podati natančne cene vna prej.

Mi računamo po ceni istega dne ko nam poslani denar dosepe v roke.

Denar nam je poslati najbolj po Domestic Postal Money Order, ali pa New York Bank Draft.

Tvrdba Frank Sakser, 22 Cortlandt St., New York.

Shika nam kaže moža, ki je od vrha do tal oblečen v obleko iz papirja. Obleka je narejena po nemškem vzorcu. Pravijo, da je jako poceni, da je zelo trpežna ter da jo je mogoče tudi prati.

POVSOD ŽALOVANJE ZA MacSWINEY-EM

Odredilo se je vse potrebno za impozanten pogreb. — Številna nasilja na Irskem.

London, Anglija, 26. oktobra. — Velike priprave se vrše za pogrebne slovesnosti, ki se bodo vršile ob priliki pokopa župana Terence MacSwiney-a, ki je podlegel stradalni stavki. Kot se glasi, ne bo argleska vlada stajljala na pot nikakih ovir. Pogreb se bo vršil v Corku.

Medtem pa je opaziti, da prekladuje v oficijelnih krogih veliko vznemirjenje glede splošnega položaja na Irskem. Računa se s tem, da bodo postali izgrede veliko bolj splošni ter razširjeni. Liri niso v soglasju glede tega, kako stališče je treba zavzeti napram Irce, prav tako kot niso bili listi edini glede stradalne stavke. Nekateri so bili za to, da se jetniki umetno preživlja, kot se je zgodilo to v slučaju sufragetke Pankhurst.

Belfast, Irsko, 26. oktobra. — John McLeod je bil včeraj popoldne ustreljen tekom nekega prepira, ki je nastal radi razobešanja Šinfanjske zastave. Spopad se je završil v iztočnem delu mesta.

Dublin, Irsko, 26. oktobra. — Tri može so včeraj ustrelili tukaj maskirani može, ki so nosili vojaške obleke. Ta dogodek se je završil v Thurles okraju. Eden izmed ustreljenih je bil registrar krajevnega razsodišča.

PREMALO STANOVANJ.

Chicago, Ill., 25. oktobra. — F. Roger Miller, tajnik trgovske zbornice v Macon, Ga., je izračunal, da se je zadnje leto poročilo v Združenih državah dva milijona parov, dočim je novih stanovanj samo za 70.000 parov.

Sedaj je čas, da rojaki za pet lahko naročajo vozne listke iz stare domovine, za svoje sorodnike, znance in prijatelje.

Pojasnila glede cen in sploh na in zanesljiva tvrdka:

FRANK SAKSER, 22 Cortlandt St., New York.

— Sklonjena mamica hodi še danes z drobnimi koraki po cele ure naokrog ter čita zopet vsak časopis brez očal, potem ko ni mogla desetletja čitati niti z najbolj ostrimi očali. Ob istem času je postal tudi njen spomin izvrsten in lahko se je spominjala najmanjših malenkosti iz svoje otroške dobe.

HLEPENJE PO VEČNI STAROSTI

Edinole narava zamore obnoviti mladost. — Naziranje raznih učenjakov. — Mladi starci.

Berlin, Nemčija, 26. oktobra. — Staro hlepenje človeka po večni mladosti, ki je na novo vzplajalo v obliki poskusov St. Anacha ter drugih učenjakov, ne bo še dolgo uresničeno, kajti velikih praktičnih upanj se ne sme sajati z važnimi znanstvenimi uspehi zdravniškega. V tem pogledu je tolažilna misel, da narava sama pogosto podeli mladost starim ljudem. Imamo namreč večje število potrjenih slučajev, ko so stari ljudje zopet postali "mladi".

Tako pripoveduje slavni avtor Makrobiotike, dr. Hufeland, da je eden njegovih sorodnikov v starosti šestdesetih let nevarno zbolel ter bi blizu smrti. Proti pričakovanju pa ga je pustila vročnica in nato se je čudovito pomladil. Dobil je nove lase in zobe ter bil še kot osemdesetletni tako močan, da je lahko brez napora plezal na visoke gore.

Nadaljni slučaj, nakaterega navaja isti pisatelj, se tiče starca 116 let, ki je v tej metuzalemski starosti dobil naenkrat nove zobe. Ti zobje so seveda po kratkem času zopet izpadli. Prišli pa so zopet novi zobje in to se je zgodilo v štirih letih pred njegovo smrtjo. Umrl je v starosti 120 let.

O neki starki, ki je postala zopet mlada, pripoveduje francoski zdravnik Poissac. Pri ženski v starosti osemdesetih let so se pokazali taki pojavi pomlajenja, da se je še enkrat omožila ter postala mati.

V svoji "Splošni dietetiki" poroča profesor Idler o neki nuni, Margareti Verduer, ki se je v svojem 65. letu tako pomladila, da je dobila nove zobe ter sploh izgledala kot mlada deklica.

Tudi iz najnovejšega časa se nam sporoča pojav čudovitega pomlajenja. Neki dr. Schoner poroča o 86-letni starki svojega sorodstva naslednje:

— Sklonjena mamica hodi še danes z drobnimi koraki po cele ure naokrog ter čita zopet vsak časopis brez očal, potem ko ni mogla desetletja čitati niti z najbolj ostrimi očali. Ob istem času je postal tudi njen spomin izvrsten in lahko se je spominjala najmanjših malenkosti iz svoje otroške dobe.

— Če bi ne pričale gube na licu te skoro osemdesetne starke o njeni starosti, — pravi zdravnik, — bi človek ne mislil, da je toliko stara, posebno vsprlo dejstva, da so bile njene oči povsem živahne in mladostne.

NOVOSTI IZ POLITIČNIH TABOROV

Demokratje v Georgiji proti Ligi narodov. — Amerika se ne more odločiti od ostalega sveta.

Macon, Georgia, 26. oktobra. — Glavna vsebina programa narodne demokratične konvencije v Georgiji, ki je bil sprejet včeraj, predstavlja neizprosno opozicijo proti Ligi narodov. Kandidaturi guvernerja Coxa ter Franklin D. Roosevelta, pa je konvencija objubila svojo podporo. Administracija predsednika Wilsona ni bila deležna niti najmanjše besede pohvale.

Washington, D. C., 26. okt. — Senator Harding je izjavil včeraj, da je prepričan, da bodo državljani Združenih držav prizvali dne 2. novembra večjo vladno zmoglost republikanske stranke. Republikanski kandidat je rekel nadalje, da mora sicer Amerika zavrniti dogovor glede Lige narodov, kot ga zagovarja predsednik Wilson, da pa mora kljub temu sprejeti poln delež odgovornosti, ki teži celi svet. Amerika, ne pa zastopniki evropskih vlesil, pa mora odločiti o tem, v čem naj obstaja ta delež, katerega mora prevzeti Amerika.

Huntington, Va., 26. oktobra. — Guverner Cox je objubil včeraj, da se bo v slučaju svoje izvolitve domnil s senatom ter prišel do dogovora, na temelju katerega bi lahko Združene države stopile v krog narodov, ki so za Ligo narodov.

Demokratični predsedniški kandidat je nato nadaljeval:

— Položaj je enostavno naslednji: — Jaz sem za to, da se zavzamemo za obstojčo ligo, seveda s primernimi pridržki. Senator Harding pa je nasprotno objavil, da se za take pridržke ne zanima, ter da je le za zavrnitev dogovora glede Lige narodov.

Washington, D. C., 26. oktobra. — Richard H. Long, ki je bil lansko leto demokratični kandidat za guvernerski urad in katerega je porazil sedanji republikanski podpred. kandidat, Calvin Coolidge, je objavil včeraj, da bo podpiral senatorja Hardinga v njegovem boju za predsedniško mesto.

— Po mojem mnenju demokracija sedanja administracija demokratično stranko, — je izjavil Long. — Demokratična stranka bi boljše uspevala pod Hardingom kot pod Coxom.

Chicago, Ill., 26. oktobra. — V nekem pogovoru je izjavil včeraj generalni major Wood, da je za Ligo narodov, ki naj bi predstavljala razširjen Haški tribunal in da veruje razvnetega v senatorja Hardinga. Apeliral je na državljane, naj izvolijo republikanskega kandidata.

TRETI STRADALNI STRAJKAR UMEL.

Cork, Irsko, 25. oktobra. — Nočoj zvečer je umrl Joseph Murphy, eden izmed stradalnih strajkarjev. Star je bil petindvajset let in ni bil poročen.

Bil je član irskih volunteerjev ter dobro znal kot atlet.

in sicer z veliko natančnostjo. Pojavi pomlajenja, ki so se pokazali pri tej starki, so bili posledica težkega duševnega razburjenja in sicer po nepričakovani smrti enega izmed ljubljenih bratov.

— Če bi ne pričale gube na licu te skoro osemdesetne starke o njeni starosti, — pravi zdravnik, — bi človek ne mislil, da je toliko stara, posebno vsprlo dejstva, da so bile njene oči povsem živahne in mladostne.

SPLOŠNO NEZADOVOLJSTVO V PODOLSKI

SOVJETNA RUSIJA JE ODOBRILA ZAČASNO PREMIRJE S POLJAKI. — SVET LIGE NARODOV SE BAVI Z ZASEDENJEM VILNE. — PO MNENJU VOJAŠKE KOMISIJE LIGE NARODOV NI NOBENIH ČET NA RAZPOLAGO.

Bukarešt, Rumunska, 22. oktobra. — Danes je bilo sporočeno, da so se pojavili novi nemiri v okolici Odese, Čerzona in v Podoliji. V okolici Balte pridirajo revolucionarji, katerim načeljujejo ukrajinski nacionalisti, severozapadno od Nikolajeva, v namenu, da združijo s tamošnjimi ustasi.

Vstasi so zaplenili vso brzojavno zvezo ter vse železniške proge med Odese in Kijevom.

London, Anglija, 26. oktobra. — Soglasno z nekim brezličnim brzojavnim poročilom, je vsruski sovjet odobril začasni mir med Poljskimi in Poljaki.

Bruselj, Belgija, 26. oktobra. — Danes se je v najvišjem svetu Lige narodov vršla velika debata zastran zavzetja Vilne od strani generala Zelgovskega.

Svetu Lige narodov preostajajo edino tri poti: — Pregon Zelgovskega ter zopetna ustanovitev litvinskih oblasti. (V zadnjem času je bilo sporočeno, da vojaška misija Lige narodov nima nobenih čet na razpolago.)

Druga pot je, da Poljaki zasedejo Vilno.

Tretja pa, da se v tamošnjem ozemlju vrši ljudsko glasovanje. Profesor Askenazi, ki nadomestuje pri pogajanjih Ignaca Paderevskega, je izjavil, da je general Zelgovski brez vednosti poljske vlade zasedel Vilno.

IZJAVA TITTONI-JA.

Bruselj, Belgija, 26. oktobra.

Tomaž Tittoni, prejšnji italijanski minister za zunanje zadeve, je rekel danes v svojem razgovoru s časnikarskimi poročevalci glede predlogov, katere je predložil svetu Lige narodov, naslednje:

— Mi moramo uveljaviti ekonomsko enotnost ali pa bomo dobili tretjo internacionalo iz Moskve. Monopole je treba odpraviti ali pa bodo delavski razredi pogunani naprej proti revoluciji.

— Vse surovine je treba staviti na razpolago celega sveta na temelju pravične in sorazmerne razdelitve. Vsa umetna oviranja produkcije je treba odstraniti.

Tittoni je nadalje izjavil, da se zavzema za najbolj prosto trgovino med narodi. (On ima seveda v mislih Italijo, ki je sedaj na kradla dosti ozemlja ter se počuti dobro v ulogi ene največjih sil na svetu. Za druge pa je stvar precej kočljiva.)

ZADEVA COCCHI-JA.

Bologna, Italija, 26. oktobra.

Pričela se je obravnava v drugem procesu proti Alfredu Cocchi radi umora Ruth Krueger v New Yorku. Obtoženi je imel pri otvorjenju obravnave nagovor, v katerem je preklical svojo prejšnjo izpoved, katero je podal baje izključno le v namenu, da zavaruje svojo ženo.

Cochi stoji pod obtožbo, da je umoril osemnajst let staro Ruth Krueger. Ob casu umora je prišla v njegovo delavnico, kjer je popravljal kolesa, da si da nabruši drsalke.

Premislite dobro, komu boste vročili denar za poslati v stari kraj ali pa za vožnje listko.

Sedaj živimo v času negotovosti in storabe, vsak aknuša postali hitro bogat, ne glede na svojega bližnjega. Razni agentje in sakotni bankirji rastejo pevsod, kakor gobe po dežju.

V teh časih se stavijo v denarnem prometu nepričakovane spreke starim izkušenim in premožnim tvrdkam; kako bo pa malim neizkušenim začetnikom mogoče izpolniti svoje neutemeljene obljube, je veliko vprašanje.

Naše denarne pošiljate se sadnji čas po novi svesi in na novi način primerno sedanjim razmeram v Evropi dovolj hitro in zanesljivo izplačujejo.

Včeraj smo računali za pošiljate jugoslovanskih kron po sledečih cenah:

300 kron		\$2.85	1,000 kron		\$ 8.90
400 kron		\$3.80	5,000 kron		\$44.00
500 kron		\$4.70	10,000 kron		\$87.00

Vrednost denarju sedaj ni stalna, menja se večkrat nepričakovano; iz tega razloga nam ni mogoče podati natančne cene vna prej. Mi računamo po ceni istega dne, ko nam poslani denar dosepe v roke.

Denar nam je poslati najbolj po Domestic Money Order, ali pa New York Bank Draft.

Tvrdba Frank Sakser, 22 Cortlandt St., New York, N. Y.

"GLAS NARODA"

Published by
SLOVENIAN DAILY
SLOVENIA PUBLISHING COMPANY
(a corporation)

FRANK BAKER, President LOUIS BENEDIK, Treasurer
Place of Business of the Corporation and Address of Above Officers:
22 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.
"Glas Naroda" izhaja vsak dan izvenredno nedeljo in praznikov.
Za celo leto vnapaj 12.00 \$ Za pol leta 6.00 \$
Za eno leto vnapaj 12.00 \$ Za pol leta 6.00 \$
Za eno leto vnapaj 12.00 \$ Za pol leta 6.00 \$

GLAS NARODA
(Voice of the People)
Published every day except Sundays and Holidays
Subscription yearly \$6.00
Advertisement in agreement
Single copy 10 cents in advance
Deser naj se blagovesti pošlje
po Money Order, pri spremembi kraja naročnikov prosimo, da se nam tudi pre-
jše bivališče dajo, da hitreje najdemo naslovnik.

GLAS NARODA
22 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York, N. Y.
Telephone: Cortlandt 2576

Harding volilec!

Senator Harding je govoril dosedaj le na zelo omejenem številu javnih ljudskih zborovanj. Obrnil pa se je na svoje ameriške so-
državljane z odprtim pismom, v katerem pojasnjuje na kratke in
razumljive način svoje stališče. To je pismo, ki odtehta celo vrsto
kampanjskih govorov. Volilci bodo prišli na temelju te kratke
obrazložitve glavnih vprašanj, ki pridejo pri prihodnjih volitvah
vpostav, dosti bolj na jasno kot pa iz besed, katere bi bil senator
lahko izustil na bučnih ljudskih zborovanjih.

Ameriški narod je prepričan, da se je njegove notranje zadeve
slabo vodilo, — pravi republikanski predsedniški kandidat ter raz-
pleta v svojem pismu naprej to svojo temeljno misel. Demokrati-
na stranka nas je spravila leta 1914 na rob industrijalne krize in
vojna nas je obvarovala dejanskega izbruh te krize. Sedaj pa se
pomikamo z naglimi koraki proti nadaljnjemu prepadu, — je rekel
Harding.

Eksplozivna vlada z železnicami ter nepotrebno velikanska ar-
mada vladnih uslužbencev stane davkoplačevalca številne milijone
in na ta način ustvarjeno breme bo ležalo na ramenih možkih, ženskih
in otrok.

Naši republikanski vladni obliki je demokratična administra-
cija škodovala s tem, da je uvedla nedemokratično centralizacijo iz-
vrševalne sile in to je bilo postopaj, proti kateremu bi nastopili
tako Washington kot Jefferson, Lincoln, Cleveland in Roosevelt.

V nasprotju z napakami sedanjega vladnega omejenega senatora
Hardinga konstruktivne cilje, katere zasleduje sedaj republikanska stranka.
Več biznes-razpoloženja v vladi ter manj vlade v biznesu.

V kolikor pride v poštev mednarodna politika, izjavlja senator
Harding v svojem odprtem pismu, da živi Amerika v upanju, da
bo mogla ustvariti v doglednem času primerno združenje narodov,
da pa bodo lahko ob istem času Združene države ohranile svojo ne-
odvisnost in suverenost v vseh zadevah.

Konečno izjavlja Harding:

— Jaz se zavzemam za enotno Ameriko, za človečansko Ameri-
ko, za sposobno Ameriko in za Ameriko v prvi vrsti.

Mi spimo dalje.

Vsak dan groznejša postaja primorska tragedija, vedno silnej-
ša postaja laška tiranija nad našim življenjem, mi pa spimo dalje,
ko da bi se vse to godilo v deveti deželi.

Ko niso mogli naši ljudje pregnati iz Primorja z nasiljem in ro-
pom imetja, so Italijani stopnjevali svoj pritisk in danes že odme-
vajo tržske ulice od divjega krika: Con fuoco e ferro. Z ognjem
in mečem preganjajo one, ki so ostali zvesti nam in ki nam varujejo
slavno dedščino prednikov. Po požigu Narodnega doma so začele
pokati puške na naše ljudi — na naše ljudi — mi pa spimo dalje in
se ne ganemo iz mrtvila.

Z okupacijo Reke je nanesen ne samo našim interesom še bolj
pa naši časti težak udarec, ki je dosegel z D'Annunziove aneksije
svoj višek. Tudi to nas ne spravi iz ravnotežja dasi vemo, da bi mo-
gli sami pregnati D'Annunzija in njegovo soldatesko. Toda kdo bo
prišel, kdo bo spal dalje!

Na Koroškem je nanesen naši stvari globok udarec, da se je
čutila naša celokupna deželna vlada prisiljena, da enoglasno poda
svojo demisijsko. Vendar nismo tako naivni, da ne bi bili uverjeni, da
je odstopila deželna vlada iz tehničnih vzrokov, da je demisijska obupna
demonstracija, ki naj vendar prisili vlado k energičnim korakom v
zaščito Koroške. Pa kakor vemo mi, tako ve tudi centralna vlada,
tako ve tudi sovražnik, da mi spimo, da se ne ganemo pa naj se zgo-
di karkoli.

Vidimo maso inteligence, ki kar plava v nezadovoljnosti nad
obstoječimi razmerami, ki je pa tako interna, ko poslednja masa. In
ona ve, da je deželna vlada storila kar je mogla, da je pa sedaj dol-
žan narod, da vlado podprži, da dokaže vsemu svetu, da s koroškim
vprašanjem ne stopi samo deželna vlada, temveč ves narod. Kako
pa naj narod dokaže to, če spi inteligenca, če ona ne da impulza na-
rodu! In vendar bo šlo zabavljanje dalje svojo pot, mesto da bi
zgrabili vsi za delo.

Naše vojakstvo je odšlo iz Koroške, italijansko je ostalo. Ker ni-
smo znali braniti svojega interesa tako kot treba, ker nismo znali
tako odločno zahtevati odhod laškega vojakstva, kakor so oni zahtev-
vali naš odhod. Naj piše mirovna določba karkoli, s pojavom ita-
lijskega vojakstva na Koroškem je ustvarjen nov položaj, nov de-
janski stan, ki je nam kategorično klical: Naše vojakstvo ne odide
pred italijanskim. Ali za vruga, kje naj poberejo mi silo za odločno
besedo, da o dejanju naših ne govorim, če so pa Italijani naši ljubi
zavezniki.

Vemo, da pograbi tudi vzor zaspanca jeza, ko bere take poklo-
ne Italiji. Ker v resnici je že od sile, kako smo mi uljudni napram
onim, ki nam v Albaniji in v Primorju ubijajo ljudi, na Koroškem
pa grabijo zemljo. Pa da vsi, brez izjeme, besnimo od jeze, do iz-
bruha le ne pride, ker imamo sveto dolžnost, da prespimo vso zgo-
dovino.

Mi spimo, narod pa, ki je v naših domišljavah očeh veljal kot
najbolj zaspal, pa je že zdavnaj vstal in danes dela in se bori, da
kar kipi življenje po Koroškem. S krepko roko ruši spone, in ne bo
dolgo, ko bo pri plebiscitu uničil poslednjo vez. Mi seveda tega ne
vidimo, kakor ne slišimo klica iz arimorja, ker naša historična na-
loga je, da spimo tudi takrat, kadar nam tat ukrade imetje.

V najresnejših trenutkih spimo, zato je smešno, če bi pričako-
vali, da čuvamo to kar je danes navidezno brez nevarnosti. Zato si
ne usojamo niti najmanj zahtevati, da bi bili pozorni, če imajo da-
nes Italijani že 50 odstotkov delnic pri gorenjskih plavžih.

Nekdaj nam je nekdo povedal, da so Italijani ljudje z bujno
fantazijo, ki pa ne poznajo in ne razumejo resnega dela. Stvar je
morebiti precej resnična, ali primorsko vprašanje tega ne dokazu-
je, ker na Jadranu nas ni oni izpodrivajo sistematično in silovito
reško iz ene postojanke za drugo. Pa tudi, če bi bila gornja sodba o
nas stokrat bolj neugodna. Ker o ras bi se mogoč kritik izreči sa-
mo, da smo mi narod zaspanec, ki ima silen hrbet, da sijajno pre-
nese vsak udarec.

Košatimo se v dveletni svobodi in se na široko pritožujemo, da
ne izgleda naše življenje boljše! Popolnoma neupravičeno. Saj mi ne
uživamo dveletne svobode za delo — ampak samo že dve leti spimo.
Za boga, ali mislimo spati še tretje leto!

V resnici samo pesnik je mogoč napisati ponosno fantazijo: Mi
vstajamo in Vas je strah!

(Slov. Narod.)

Slovenske novice.

Cleveland, Ohio.

Frank Beršič, star 55 let, stanujoč na 1271 E. 54. St., je umrl 18.
oktobra zjutraj za zastrupljenjem z doma kuhanim žganjem. Bil je
samec in splošno znan med clevelandskimi Slovenci, ker je bil
eden prvih naseljencev tukaj. Bil je spreten mizar in je delal nad
30 let v tovarni, kjer se izdelujejo cerkvene orgle. Pokojni je bil
doma iz Ljubljane, v Ameriki je bil 33 let. Doma zapušta dve
sestre, eno v Žužemberku, drugo na Reki. Tukaj zapušta enega
brata. Pogreb se je vršil 20. okt. v Grdinove mrtvašnice.

V torek 19. okt. sta našla žalostno smrt dva dečka, 5letni Vi-
ljem Basko in njegov 3letni brat-
ček Jožek. Potem ko sta dobila v
torek popoldne malico, sta odšla
v bližino domače hiše 3207 Bar-
ber Ave., da se malo poigrata na
velikih kupih peska. Ki se ondi
nahaja in kjer se vedno igra mno-
go otrok. Ko ni bilo zvečer deč-
kov domov, so postali starši v
skrbih in so obvestili o tem poli-
cijo. Policija je mislila, da sta se
zgubila in so pričakovali, da ju
najde kak policist na cesti. Sta-
riši dečkov so prečuli vso noč in
zjutraj so se enkrat obvestili po-
licijo. Nato je prišla policija in je
začela pregledovati kupe peska.
V nekem kraju se jim je zdelo,
da je pesek nanovo vdrt. Začeli
so kopati in so v globločinah treh
čevljev našli oba dečka, tesno stis-
njena skupaj, mrtva. Videti ni bi-
lo, da bi bila poskušala rešiti se
in sta se najbrže takoj zadušila,
ker sta lepo ležala, kot bi spala.
Mnenje je, da sta pri igri izkopala
v pesek luknjo in sta zlezla notri,
nakar se je pesek nanju posul.

Pavel Korčank, 7720 Osage Av.,
je padel po stopnicah in si je zlo-
nil levo nogo. Prepeljan je bil v
bolnišnico sv. Aleša.

Andrej Dotlev, stanujoč na
14002 Strathmore Ave., je z go-
rečo vžigalico v roki hotel pogre-
dati, koliko gasolina se še nahaja
v avtomobilu, ko je naročil na
gasolinski postaji, da se nalije no-
tri novega. Pri tem se mu je
vžigala obleka in le dvema polici-
stoma, ki sta ga hitro ovila s suk-
njo in zadušila plamen, se ima za-
hvaliti za svoje življenje.

Pogreša se Vid Benič, 907 East
70. St., že od 12. oktobra.

Zdravniška izvedenica za umor-
bo, dr. Tierney in dr. Howard, sta
21. oktobra preiskala stanje
Hrvatice Mr. Mikulič, ki je uto-
pila svojo hčerko, ter bosta pred-
ložila poročilo o svoji preiskavi
okrajnemu prosekutorju. Ako se
jo bo spoznalo umobolnim, tedaj
se bo obravnava napram nji opu-
stila.

Šnops ni dandanes nikjer varen.
Jakob Heller, ki živi na 2433 St.
Clair Ave., je zakopal 4 sode ži-
stega alkohola, ki so vsega sku-
paj vsebovali 200 galonov, pod ta
neke kolibe na 2354 Hamilton
Ave. Toda zakopani zaklad je ne-
kdo izvalil, in 21. okt. se je pri-
šel Heller stokat na policijo, da
mu pomaga najti dragoceno pija-
čo, ki je izginila brez sledu.

Odvetniku Franku Baldizaru so
neznanci ukradli žganja in vina
za \$500 vrednosti. Pa so rekli, da
v Clevelandu ni kapljice žganja.

Chicago, Ill.

V petek dne 15. oktobra je kon-
čal na vislicah v tujaknji ječi
svoje mlado življenje komaj 20-
letni Hrvat Frank Žagar. Slabo
vzgojen je postal žrtve veliko-
mestnih razmer. Udal se je brez-
delju in začel pohajkovati po uli-
cah z enakimi nesrečnimi sirota-
mi kakor je bil sam. Nekdo lani
je napadel Orka Polidaris Senda-
kisa ter mu ukazal, naj dvigne
roke, da ga bo okradel. Ker tega
ni takoj storil, ustrelil ga je. Dol-
go časa se ni vedelo, kdo je mo-
škričec. Slednji je policija vendar-
hčerka starij Charles in M. Er-

le našla in Žagar je bil postavl-
jen pred sodišče, obdolžen dveh
umorov. Dokazi policije so "bili
tako slabi, da bi ne bilo prav nič
težko za Žagarija dokazati, da ni
on kriv in bi bil oproščen. Ven-
dar sredi obravnave se je obrnil
Žagar k sodniku in ga vprašal,
če mu dovoli, da sam pove vse,
ker se mu zdi neumno to izpraše-
vanje. Seveda je sodnik takoj k
temu dovolil. In nesrečni fante je
šel na stol za pričo in povedal vse,
kako je ustrelil Serdakisa in ob-
enem priznal še en drug umor.
Njegov zagovornik se je temu za-
čudil. Ko je končal svojo izpo-
ved, katero je pripovedoval, ka-
kor bi kako "storijo" pravil, in
se je videlo, da je popolnoma do-
bna duše pokvarjen, zaklical mu
je zagovornik: "Frank, kaj ne,
vi ste vse to povedali, da bi ob-
ravnavo znešali? Kaj ne, vi niste
morilec?" "Vse, kar sem pove-
dal, je resnica!" mu je odvrnil.
"Potem ste pa znoreli, Frank!"
"Nisem znorel, ampak vi, ki mi
ne verjamete!" mu je odgovoril
morilec. Seveda je bil takoj kri-
vim spoznan, ker se je vse po-
ujemalo s tem, kar so priče pove-
dale, in obsojen je bil na vislce.
Ko je bil v ječi, je kazal ces čas
neko posebno odurno trmo. Ni se
pripravljati na smrt. Samo pre-
klinjal je sedanji sistem sodišč,
češ, da jih veliko ne dobi kazni,
ki so enaki morilec kakor on, nje-
ga pa bodo umorili. Na predvečer
v četrtek sta prišli k njemu mati
in sestra, da bi se poslovili od
njega. Z grdo kletvijo ju je od-
pravil in ozmernjal ju je. Potem je
prišel duhovnik, ki mu je prigo-
varjal, naj bi se pripravil na
smrt. Tudi tega je z grdo kletvijo
odgnal. Ko je zjutraj rabelj pri-
šel po njega, je kazal na videz še
vedno tisto trmo in se na videz ni
bal. Vendar pa se je tresel. Pred-
no je vrgel rabelj črno kapo čez
njegov obraz, vprašal ga je še en-
krat, če ima še kaj povedati, ka-
kor naredi pri vsakem. Odgovoril
je tiho: "Nič!" Rabelj mu je na-
to pokrpal glavo s črno kapo, za-
drgnil vrv za vrat, past je zaro-
potala in — Frank se je zvijal v
smrtnem boju. V 16. minutah je
bil razglašen mrtvim. Žagar je
večkrat rekel v ječi, da je izvršil
dva umora, ker mu je ukazal hu-
dič, katerega ime nosi s seboj v
možganih. Zato je prosil, da bi ga
po smrti sežgali, da bi tako z og-
njem izgnal hudice iz možgan.

Joliet, Ill.

Dne 20. oktobra je bil pogreb
pokojnega Johna F. Blutha, 21-
letnega sina g. Marka Blutha,
500 Bluff St., ki je umrl 16. okt.
po daljši bolezni ali srčni hibi.
Ker je mati Nemka, je bil pogreb
iz nemške cerkve sv. Janeza na
nemško pokopališče. Pokojnik je
bil član društva sv. Jožefa št. 2
KSKJ. in društva sv. Družine.

Dne 20. oktobra sta sklenila za-
konsko zvestobo v slovenski cer-
kvi sv. Jožefa g. Josip Marinčič
in gd. Elizabeta Judnič, hči An-
tona Judniča, 1200 N. Broadway.
Bilo srečno!

Zopet je prišlo več oseb iz sta-
rega kraja, med njimi gd. Ma-
rija Kastelic iz Šmartna pri Li-
tiji.

Nova slovenska naselbina na
severozapadu, ki jo nekateri ime-
nujejo za "Jugoslavijo", zdaj že
dokaj napreduje. Kjer je pred
par leti rastlo grmovje in stolet-
ni hrasti, je postavljenih že veli-
ko dokaj mičnih domov. Tudi
javno šolo že imajo. Zda jim že
tudi ceste popravljajo in gladijo.
V par letih bo "Jugoslavija" eno
najlepših predmestij Jolietja, ako
bo šlo tako naprej.

Milwaukee, Wis.

Dne 15. oktobra je zbolela na
škričec Olga Erženčnik, 11letna
rilec. Slednji je policija vendar-
hčerka starij Charles in M. Er-

Peter Zgaga

Ded Bistrogled se je zabl v bo-
dočnost in je tole videl v Jugo-
slaviji:

Raz strmino na ljubljanskem
Gradu, mečejo vse otroke, ki niso
ineli časti, da bi jih bil srbski
oče zaplodil.

Državna pravdnika Trenz in
Kautschigng obsodita zastran ve-
leizdaje vsakega, kdor si predr-
zne izustiti besedo "stranišče".

V kulturnem jugoslovanskem
jeziku je namreč le "sekretština"
merodajna.

V prvo frontno vrsto pošljejo
vsakega, kdor ne zna cirilice pi-
sati.

Onega, kdor ne zna nobenega
jezika niti čitati, niti pisati, po-
šljejo v Ljubljano za koman-
danta.

Slovenščina na ljubljanski uni-
verzi je odpravljena.
Namesto nje se je uvedel obli-
gatni pouk albansčine.

Oni slovenski uradniki in di-
plomati, kateri bi radi govorili s
turškimi poslanikom v Beogradu,
morajo biti mohamedanske vero-
izpovedi.

Vsak Slovenec, ki pod srbsko
administracijo govori slovenski,
je procesiran po paragrafu, ki je
naperjen proti švabščini.

Vsak Slovenec ali Hrvat, ki
pride na kak jugoslovanski urad-
kaj po slovensko ali hrvaški po-
vprašat, je obdolžen veleizdaje.

Vsakemu Slovencu, ki zna razen
srbsčine tudi nemški ali italjan-
ski, je zagotovljena ministrska služ-
ba.

Vsakemu človeku, ki ne zna ni-
ti srbsčine, niti slovenščine, niti
hrvaščine, je zagotovljena služba
ministrskega predsednika.

Kdor simpatizira s črnogorskim
kraljem je obsojen v dvajsetletno
ječo.

Kdor s črnogorskim kraljem ne
simpatizira, je obsojen v dosmrtno
ječo.

Katoliški duhovnik, ki se noče
pokoriti Jegliču, izgubi faro.

Katoliški škof, ki ne prizna
zalosanega pravoslavnega popa za
svojega predpostavljenega je sve-
čano izključen iz jugoslovanske
vere.

Kdor zašepeta: — "Živela Ju-
goslavija!" — je izdajalec. —
Onega, kdor zakliče: — "Živela
Srbija!" — srbski kralj pogosti.

Srbskega vojaka je treba po-
zdraviti na tri korake. Pred srbs-
skim kapralom je treba stopiti v
jarek. Pred srbskim feldveblom je
treba pasti v prah.

Čitanje slovenščine je pod smrtno
kaznijo prepovedano, dočim je
čitanje cirilice edino zveličavno.

Slovenski vseučiliški profesorji
morajo čistiti čevlje pruskim
inštruktorjem, ki poučujejo srbs-
ke uradnike veliko modrost zati-
renja.

To je videl ded Bistrogled ter
je vzkliznil:

— Prokleti cigani!

ženičnik, 551 Reed St., ter je bila
prepeljana v bolnišnico. Stanje se
ji obrača na boljše.

Rupert Popotnjak, o katerem
smo že poročali svoječasnno, da je
bil vjet na West Allisu, ko je ho-
tel na avtomobilu vtihtapiti 14
zabojev žganja v Milwaukee, bi
bil moral priti na zagovor dne 19.
oktobra pred zveznega komisarja
Harry L. Kellogga. Ker so ga pa
preveč pete arbele, jo je rajše po-
prej popihal neznanu kam. Bond
v znesku \$1000, ki sta ga zanj
postavila Anton Verničnik in G.
Hecker, je seveda zapadel.

Poročno dovoljenje sta dobila
Stanko Uršič in Mary Carpenter.
Dne 23. oktobra so se poročili:
Jožef Kovarčič in Marija Vrabčič.

Jugoslovanska

Ustanovljena 1. 1898

Katol. Jednosta

Inkorporirana 1. 1900

GLAVNI URAD v ELY, MINN.

Glavni Uradniki

Prisiljeni: MIHAIL BOVANSKI, SINGON J. POHENTA, Box 17, St.
Box 251, Conemaugh, Pa. Predsednik: LOUIS BALANT, Box
106, Pear Avenue, Lorain, O.
Tajnik: JOSEPH PISHEK, Ely, Minn.

Službenik: GEO. L. BROZICH, Ely, Minn.
Službenik neposrednih stvari: LOU-
IS COSTELLO, Salda, Cole, Minn.

Vrhovni Zbiratelj: DR. JOE V. GRAHEK, 543 E. Ohio
Street, N. E., Pittsburgh, Pa.

Mednarodni: JOHN GOUEN, Ely, Minnesota.
ANTHONY MOTZ, 6641 Avenue M,
St. Chicago, Ill.

(VAN VABOGA, 5126 Natoma Alley,
Pittsburgh, Pa.)

Vse stvari tikačje se uradnih zadev kakor tudi denarne pošiljate naj
se pošljejo na glavnega tajnika. Vse prisilne naj se pošljejo na predse-
dnika poročnega odbora. Poročje na sprejem novih članov in sploh vsa adra-
tiska sprejela se naj pošljejo na vrhovnega nadzornika.

Jugoslovanska Katoliška Jednosta se priporoča vsem Jugoslovancem na
vseh pristop. Jednosta pošlje po "National Fraternal Congress" letniš. V
okrog 1000.000. (tristotisoč dolarjev). Bolniški podpor, od-
škodna, in posmrtna je izplačala na nad poldrugi milijon dolarjev. Jednosta
okrog 3 tisoč rednih članov (ice) in okrog 8 tisoč otrok v mladinskih
oddelkih. Društva Jednosta se nahajajo po rami slovenskih naselbinah,
tam, kjer jih še ni, priporočamo ustanovitve novih. Kdor želi postati član
naj se oglasi pri tajniku bližnjega društva JSKJ. Za ustanovitve novih društev
se na obrate na glavnega tajnika. Novo društvo se lahko zmanjša s 8 član
ali manj.

Frank Potočar in Antonija Si-
mončič; Albin Dolinšek in Eliza-
beta Podlinšek.

Storklja je obiskala družine:
John Jerbič, Joe Bucek in Th.
Pleš. Pri prvih dveh je pustila
sinčke a tretjemu je podarila za-
lo hčerko.

Trije možje so vdrl v hišo
Johna Petroveca na 714 Hill
Place. Odneli so denar, Liberty
bonde, vojno-varčevalne in po-
stno-varčevalne znamke v skupni
vrednosti okrog 2500 dolarjev.

Sheboygan, Wis.

Rojak John Benigar se je hudo
opekel med delom pri Kohler Co.,
kar bo imelo za posledico, da bo
moral ostati več tedno v postelji.
Želimo mu, da kmalu okreva.

"Österreichisch - Ungarischer
Franz Joseph Kranken Unter-
stützungs Verein" (Bog se nas
usmili, človek bi si na tem dolgem
neumnem imenu strl tudi pamet,
ne pa samo jezik!) se je vendar
enkrat spametovalo in prekrstilo
dolgo ime tega društva v "Natio-
naler Unterstützungs Verein".
Škoda je le, da se pri tem dru-
stvu ne glasi ime samo v sloven-
skem jeziku, kajti za en odstotek
ungarischarjev in österrich-
scharjev bi pač ne bilo potrebno
nemških pravil ter nemške ko-
mande pri društvenih sejah!

Ely, Minn.

John Kalič je bil 18. okt. pokli-
can v municipalno sodišče ter bil
kaznovan z globo \$25 in povrniti-
te stroškov, ker je zanemaril
pošiljati svojega sina v šolo.

Hibbing, Minn.

Na Hibbingu je 7036 šolo ob-
iskujočih otrok, ki pripadajo 39
različnim narodnostim, kot poro-
čajo šolske oblasti. Med njimi je
največ Amerikancev, potem Ita-
ljanov, za njimi so Finci ter sled-
njči Švedi. O številu slovenskih
otrok se ne omenja, znamenje, da
mnogi stariši svoje otroke še ved-
no vpisujejo kot "Austrian",
ali pa znabiti "American".

Biwabik, Minn.

Zvezni agentje so vdrl v za-
sebno stanovanje Franka Usna,
kjer so našli največji kotel, kar
jih je še bilo dosedaj najdenih v
tem okolišu. Poleg velikega ba-
krenega kotla so našli veliko mno-
žino namočenih rozin, kakor tudi
precej napravljene "ta kratke-
ga". Ko so vdrl v hišo, je go-
sposdar skušal pobeigniti ter se je
vstavil šele, ko so oddali za njim
par strelav. Pred nedavnim časom
je bil Frank Usna tudi are-
tiran, ker je imel preveliko ko-
ličino sladkorja doma, kar je bilo
tistikrat strogo prepovedano.

ZASTAVE

VICTOR NAVINSEK, 331 Greave St., CONEMAUGH, PA.

Regalije in vse družtvo-
ne potrebščine.
Garantirano delo in bla-
go. Izdeluje po zmernih
cenah vaš rojak.

Amerikanci tujega rodu in pokolenja!

Dežela, katero smo vzeli za svojo, stoji zopet pred veliko odločitvijo, da izvoli novega upravitelja kot glavnega izvrševalnega uradnika, katerega naloga bo povesti deželo skozi največjo in najbolj nevarno dobo preosnove, kar jih je Amerika dosedaj doživela.

Zadnjih osem let slabe vlade demokratične stranke je naprtilo na ameriška ledja strašne dolgove. Amerikemu davkoplačevalen je naložilo neznosne davke ter z vsakim dnem povečalo življenske stroške.

Naše najbolj uspešno orožje.

Sedanja demokratična administracija je ustvarila tako neznosne razmere za tujerode, ki so največ zaposleni v industrijah, da mnogo tujerodev pridiga strajke in revolucije kot edino sredstvo, da se temu odpmore. Toda vsak treznomislec človek ve, da se v Ameriki ni treba poslužiti nasilja za izpremembo razmer, ampak da se doseže nasprotno potom izvajanja ustavne pravice, glasovanja.

Tujerodni državljani torej najboljše, da gredo s tukaj rojenimi Amerikanci na volišča ter oddajo svoje glasove za republikansko stranko. Edino ta stranka zamore izboljšati delaven življenjske in delavne razmere ter mu v polni meri lahko jamči, da se bodo pomele vse življenske potrebe, hrana, obleka, čevlji itd.; da se bodo davki zmanjšali; da bodo ostale primerne plače, da bo konec nezaposlenja itd.

Volitve v Maine.

Volitve v Maine so že pokazale, da bo pristni ameriški volilec oddal svoj glas za republikansko stranko. Prebivalstvo države Maine je to pokazalo z veliko večino. "Kot glasuje Maine, tako glasuje cela Unija". Tej veliki večini pa so posebno pripomogle ameriške ženske, ki kažejo tako veliko razsodnost, tako doma kot v javnih zadevah.

Republikanska stranka in Slovani.

Neoziraje se na stališče ameriških žensk in mož, vedo tujerodni državljani na podlagi svojih težkih vsakdanjih življenjskih izkušenj, zakaj morajo pri prihodnjih volitvah glasovati za republikansko tiki in stranko. Tujerodec je prišel v Ameriko, da ujde evropskemu tiranstvu. Ni mogel več prenašati militarizma in neznosnih davkov. To se tiče posebno tujerodnih državljanov slovenskega pokolenja. Tekom zadnjih petdeset let pred svetovno vojno so prihajali Slovani v Ameriko v vedno večjem številu, da zadobe tukaj dobro postopanje in neomejeno priliko. Ceneno življenje je bilo takrat, davkov pa sploh ni treba omenjati. Teh petdeset let miru in prosperitete odgovarja natančno skoraj petdeset letim nepretrgane republikanske administracije. Ko pa so leta 1912 vsled razkola v republikanski stranki prišli demokrati na površje, se je hipoma vse izpremenilo. Nezaposlenost, kot je že v navadi pod demokratično administracijo, je postala splošna. Ednole izbruh svetovne vojne je rešil deželo in administracijo pred takojšnjim finančnim in industrijskim polomom.

Demokratična "orgija" razsipanja.

Ko je leta 1916 demokratična stranka zopet zmagala na voliščih pod pretvezo, da se okranimo vojne ter takoj zatem prelomila to svojo obljubo, je neuspešno demokratične stranke takoj vprizorila tako orgijo nepotrebnega razsipanja, potrate in profitiranja, da se je delavce krivil pod strašnim bremenom davka, da so ga visoki življenjski stroški oropali vsega zasluga ter da splošna nezaposlenost kot je obstajala pred ozbruhom vojne, zopet ogroža deželo.

Take splošne stiske pa bi ne bilo, če bi se demokratična administracija pravočasno, za časa vojne, pripravila za dobo rekonstrukcije, ki naj bi takoj sledila vojni. Vse to bi izostalo, če bi se tekom vojne dobesedno ne trošilo milijonov in bilijonov za nepotrebne stvari državnega departamenta. Od osemnajstih bilijonov dolarjev, ki jih je potrošil vojni departament, jih je bilo celih devet potrošenih za neumne načrte, ki so danes čisto neuspešni z ozirom na nadaljevanje vojne. Danes moramo plačevati davke za te potrošene bilijone dolarjev.

Veliki življenski stroški in strašna obdačenja.

Odkrito lahko rečemo, da so velika obdačenja posledica stroškov, ki jih je imela demokratična administracija. Najti pa je še več drugih vzrokov, vsled katerih mora Amerikanece prenašati težko breme visokih življenskih stroškov. Tega je v prvi vrsti kriva demokratična administracija, ker je za smešno ceno prodajala odstran oca na za milijone dolarjev živil, obutve in drugega materiala. Dočim so Amerikanece plačevali doma silne cene za vsakdanje potrebe, je bilo prodanih francoski vladi za dva bilijona zalog in sicer za eno petino cenejšje kot jih je plačal ameriški narod. Demokratična administracija je imela polnomoč ter potrebni denar, da bi napravila konec profitirstvu. Napravila pa ni ničesar razen to, da je poslabšala splošni položaj.

Demokratično profitirstvo.

Oglejmo si s praktičnega stališča, kako je demokratična administracija pomagala profitirstvu in kako je dovoljevala, da je bil nezakašiteni narod okraden za stotine milijonov težko prisluženega denarja. Vzemimo sladkor, ki je del dnevne hrane stodesetmilijonskega naroda Združenih držav.

Pred vojno so prodajali sladkor po deset centov funt. Danes pa stane dvakrat ali trikrat več. To je povzročila le brezbriznost in nezmožnost demokratične administracije. Leta 1918 je kupila vlada ves kubanski pridelek sladkorja. Sladkorja je bilo toliko, da bi se ga lahko nadrobno prodajalo po deset ali enajst centov funt. Leto pozneje je poslala kubanska vlada v Združene države posebno misijo, ki je ponudila vladi iznava ves pridelek sladkorja in sicer po šest centov in pol funt. Mesto, da bi to storila, je napravila demokratična administracija potom svojega generalnega pravdnika Palmerja pogodbo s plantažniki v Louisiani, ki so bili vsi demokrati. Mr. Palmer je obljubil, da ne bo smatral za profitirstvo, če bodo narodu računali sedemnajst ali osemnajst centov za funt in to so tudi storili.

Vsak državljani tujega pokolenja, posebno pa Slovani ve potom težke izkušnje, da mora plačevati vedno več in več davkov in da mu pobere velik del zasluga davčni kolektor, če se hoče podati v domovino k svojem na obisk. Večino tega denarja se uporabi za vzdržanje vedno naraščajoče armade vladnih uradnikov, kojih število je danes več še kot enkrat tako veliko kot je bilo pred vojno. Visoki stroški vladanja so velik element v visokih življenskih stroških, kajti visoke cene povzročajo visoke davke. Ali se more valedtega stranka, ki je na ta način spoznana krivim škandaloznega trošenja velikanske ekstravaganee in popolne neuspešnosti priporočati volilecem republike?

Edini odgovor demokratov.

Edini odgovor mora biti: Dovesti moramo do izpremembe v administraciji, s tem, da glasujemo pri prihodnjih volitvah na republikanski tiki ter stavimo s tem administracijo naše adoptirane dežele nazaj v roke onih, pod kojih zmožnim, uspešnim in poštenim vodstvom so slovanski priseljenci uspevali ter privlačali sem prijatelje in sorodnike, da žive na ameriških tleh boljše življenje, življenje polno obljub in prilik.

Unionizem in kolektivno barantanje.

Spoznavačjo važnost delavca v življenju naroda, zagotavlja republikanska stranka delavcu v svoji platformi pravico kolektivnega barantanja, katero smatra delavec za največjo važnost v industrijskih sporih.

Ameriški državljani inozemskega izvora se mora nadalje spomniti, da je bil ponos ameriškega naroda pod neprestano republikansko administracijo držati se strogo svojih ustavnih tradicij. Čeprav je vojne že zdavnaj konec, ni storila sedanja demokratična administracija ničesar, da oprosti narod tiranstva, ki je diktatorično in avtokratično, ki je bilo naprteno narodu tekom vojne in se je tako globoko tikalo pravice prostih državljanov. Številni nedolžni priseljenci so bili deportirani, časopisje se je dušilo ter omejilo prostost govora.

Kako so demokrati plačali lojalnost Slovanov?

Tej vojni zakonodaji je pripisovali, da se smatra milijone lojalnih zunaj rojenih ljudi, povečini Čehoslovake, Jugoslovane in Poljake, še do današnjega dne kot sovražne inozemce ter postopa kot s takimi v sodiščih Združenih držav, v vojnem in državnem departamentu in to brez ozira na njih žrtve in bogastvu tekom vojne. Milijoni teh, ki so vzeli svoj prvi državljanski papir po novembru leta 1917, ne morejo vložiti svojih končnih aplikacij za državljanski papir, ker jih smatrajo še vedno za Avstrijce. Na tisoče teh pa je ali njih sorodnikov, ki so se borili pod zavezniškimi zastavami v Franciji ter s tem v polni meri dokazali svoj patriotizem.

Kdo pa bo sploh kedaj predložil natančne številke, ki bi kazale velikanske svote trdo prisluženega denarja, katere so domoljubni zunajrojeni državljani raložili v Liberty bonde in katere so morali pozneje prodati z veliko izgubo, da zadoste nujnim potrebam vsakdanjega življenja? Če bi se demokratična administracija poslužila tako zdrave sodbe in tej zadevi ter tako navadne poštenosti v vodstvu finančnih zadev dežele kot bi se morala, bi moral vsak tak Liberty bond, katerega se je prodalo za več dolarjev pod nominalno vrednostjo prineesti polno vrednost ali še celo premijo.

Republikanska stranka bo napravila konec izvrševalni avtokraciji, ki je bila uveljavljena pod demokratično administracijo ter bo vrnila narodu njegovo ustavno vlado. Vrnila mu bo pravico prostega govora, prostega časopisja in zborovanja ter storila korake, da se spravi vse vladne obveznice na njih primerno finančno stališče.

Uveljavljanje predvojnega reda.

Republikanska stranka obljublja proglasitev takojšnjega miru ter bo vrnila zunaj rojenim volilecem pravico prostega potovanja v inozemstvo in nazaj. Razveljavila bo vse komplicirane in zatiralne priselniške odredbe ter zopet ustanovila one priproste določbe, ki so vodile deželo pred vojno pri izdajanju potnih listov.

Razentega bodo republikanci z neposredno deklaracijo miru zopet uveljavili sisteme za Mailorder in Moneyorder kot so veljali pred vojno ter s tem zavarovali davkoplačevalca pred indirektnimi davki, katere pobirajo banke od njegovega zasluga, kadar hoče poslati denar, da pomaga svojim dragim v stari domovini.

Ženske volilke.

Iz istega vzroka kot delavce sam, morajo tudi žene in hčerke delavca in delavke same glasovati za republikanski tiki, da zagurajo svojo lastno bodočnost. Razen takih razmislekov pa dolgujejo ženske velik dolg hvaležnosti republikanski stranki. Bil je republikanski kongres, ki jim je dal pravico glasovanja ter sprejel varstvene postavbe glede otroškega dela. Za delavke priporoča republikanska platforma trajno ustanovljenje zveznega ženskega urada.

Republikanska stranka in farmerji.

Republikanska stranka ni le prijateljica delavcev temveč tudi velika prijateljica farmerjev. To prav posebno zanima one tisoče Slovanov, ki so se lotili poljedelstva na velikem Srednjem zapadu ter v pacifičnih državah ter zadnji čas tudi v državah Nove Anglije.

Republikanska stranka veruje v pravice farmerjev kot se glasi, v njeni platformi:

Oživotvorenje združnih zvez za straženje produktov in zavarovanje proti draženju. Znanstveno proučevanje poljedelskih cen stroškov produkcije na farmah doma in v inozemstvu v namenu, da se skreči nenormalno valovanje. Prosta objava takih poročil. Razširjenje osebnih kreditov. Narodna preiskava glede koordinacije prevažanja po železnicah, vodi in z motorji, primernimi prilikami za prejetanje in prodajanje živil. Pospeševanje naše eksportne trgovine. Odpravljenje nepotrebnih določanj cen ter slabo zamišljenih naporov, da se samovoljno skreči cene farmerskih produktov, ki imajo neizogibno slabe posledice tako za proizvajalca kot konsumenta ter uvoz umetnih guojil in njih obširno uporabo.

Republikanska stranka je končno prepričana, da je treba zvezno postavbo glede posojil za farme uporabljati tako, da se olajša nakup zemljišč za one, ki žele postati lastniki ter zmanjša s tem zlo najemništva. Nadalje je zato, da se nudi farmerjem dolgoročne kredite.

Ko bo šel zunaj rojeni volilec na volišče, mora imeti v mislih, da se je vsled delovanja republikanske večine v kongresu prihranilo tisoč in pol milijonov dolarjev za davkoplačevalce Združenih držav s tem, da se je vetiralo prevelike zahteve za denar, katere je stavila demokratična administracija.

Stojte na strani Hardinga!

Vsak volilec se mora spomniti, da mora senator Harding, ko bo izvoljen predsednikom, imeti podporo velike večine v senatu in poslanski zbornici Združenih držav. Brez te delavne večine v kongresu bi bil predsednik resno oviran in valedtega je nujno potrebno, da se mu nudi vso podporo v tej smeri. Važnost izvolitve republikanskih senatorjev in kongresnikov ne more biti zmanjšana ter jo mora ohraniti v mislih vsako do volilnega dne ter vprizoriti vsak napor, da se izvoli republikanske senatorje in kongresnike.

Zapomnite si torej to: Senator Harding je izjavil, da se ne sme vpoštevati plač, ki zadostujejo izključno le za obstoj. Ameriška industrija zamore dobavljati ter bi morala dobavljati svojim uslužbencem kompenzacijo, ki bo dovoljevala delavcem živeti soglasno z ameriškimi standardi, da si nabavijo domovje z varnostjo, da uži-

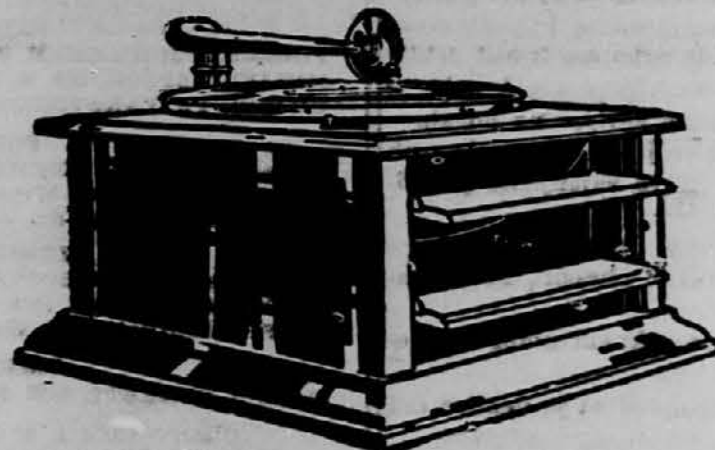
vajo več kot gole potrebe življenja ter spravijo nekaj na stran za deževne dni.

Naprej do amage!

Možje in žene tega izvora, delavci in farmerji, če imate dovolj trošenja, plenjenja in požrešnosti, visokih davkov, življenskih cen, vam ni treba drugega storiti kot dne 2. novembra glasovati za Hardinga in Coolidgea ter za ves republikanski tiki. Če boste storili to, boste glasovali za dobre plače in stalno delo, za nižje cene živil in obleke ter za manjše davke. S tem, da boste glasovali za republikanski tiki, boste tudi glasovali za zavarovanje žensk in otrok; za mir, ekonomijo in uspešnost v vladi proti demokratični požrešnosti, graftu in trošenju.

New York City, 1. oktobra 1920.

Jožef Goričar.
(Adv.)

NAGRADO VREDNO \$5.00 DOBITE

zastonj, če naročite pri nas pravi Columbia glasni in močni gramofon in Vaše sloven. plošče, in sicer od danes pa do Božica t. l.

Vsakemu naročniku damo z gramofonom vred čisto zlato krasno kravatno iglo, vredno \$5.00, če pa naroči gramofon ženska, ji damo krasno 20 let garantirano broško.

Pri tem niso cene pri gramofonih in recordih za cent višje kakor so bile. Ako imate pri rokah našega cenika, pišite karto, in mi ga Vam takoj pošljemo zastonj.

Take prilike niste še nikdar imeli. Naročite gramofon takoj doker jih imamo v zalogi. Vsak Columbia gramofon je garantiran, glasen, da ga slišite na miljo daleč, in jako močan. Pišite takoj na Vasega večletnega trgovca.

IVAN PAJK 24 Main Street, CONEMAUGH, PA.

ROJAKI, NAROČAJTE SE NA "GLAS NARODA", NAJ VEČJI SLOVENSKI DNEVNIK V ZDR. DRŽAVAH.

Nesreča.

Dne 12. septembra dopoldne je 9letni sin kovača in posestnika Riharda Wiederwolla iz Stare Cerkve vsled radovednosti prišel med dva mlinska kolesa, ki sta ga poskodovala po glavi in rokah.

Kurji tatovi.

Pri Flegarju v Ljubljani je obiskal dihur v človeški postavi na dvorišču drvarnice in je ukradel Mariji Mahkota dve veliki 150 K vredni kokoši, Mariji Vazilovi pa eno črno 50 K vredno kokošo.

Prišli so,

videli in kupili. Sedem faren je bilo na en mah prodanih v North Carolini. Zakaj? Zato, kar so se rojaki prepričali, da niso prav nič blufali, ker so ga lastne oči videli take bogate prideleke kornje, krompirja, tabaka, bombaža, pinatov, soy-fizola itd., ker so videli lepo sadje, trto, se prepričali o izvrstnem podneblju, vodi, lepem kraju, leži naših zemljišč in bližini železnice in trgov.

Izjavili so, da tako bogatih pridevkov niso videli v svojem življenju in tudi tako rodovitne prsti.

Za našo farmarsko naselbino je določeno 160 kosov po 40 akrov, blizu železnice in postaji, 40 akrov je vsakemu dovolj, ker na teh se lahko pridelata toliko kot na 160 akrov veliki farmi v Illinoisu ali Iowi. Cene so sedaj še nizke; pri teh pa ne ostane dolgo. V soboto, 6. novembra grem zopet na zemljišča v North Carolino, da rojakom osebo razka-žem kraj in naša zemljišča. Profitirali boste, če si pridete ogledati zemljišča sedaj. Za pojasnila in naslove rojakov kupcev pišite na:

A. H. SKUBIC & COMPANY, Room 79, Metropolitan Block, Chicago, Ill.

Zakaj jih zavijati?

SAJ je veliko bolj priprosto kaditi Chesterfields in vi imate boljše kajenje.

Kupite zavojček Chesterfields in se prepričajte, kako mile in dobrodišeče so. Samo najboljši turški tobak in ameriški tobak je v Chesterfields.

Vsakdo ljubi Chesterfields, ker "zadovoljujejo". Oni ljubijo mešanico v Chesterfields in mešanice ni mogoče ponarediti.

Dvajset Chesterfields v posebnem mokrotnem zavarovalnem zavojčku.

Liggett & Myers Tobacco Co.

Chesterfield
CIGARETTES

They Satisfy

